

Grigore Alexandrescu

Toporul și pădurea

Minuni în vremea noastră nu văz a se mai face,
Dar că vorbea odată lemne și dobitoace,
Nu rămîne-ndoială; pentru că de n-ar fi,

Nici nu s-ar povesti.

Și caii lui Ahil, care proorocea,
Negreșit că au fost, de vreme ce-l trăgea.

Întîmplarea ce știu și voi s-o povestesc,
Mi-a spus-o un bătrîn pe care îl cinstesc,

Și care îmi zicea,

Că și el o știa

De la strămoșii lui,

Care strămoși ai lui zicea și ei c-o știu
De la un alt strămoș ce nu mai este viu,
Și p-ai cărui strămoși, zău, nu poci să vi-i spui.

Într-o pădure veche, în ce loc nu ne pasă,
Un țăran se duse să-și ia lemne de casă.
Trebuie să știți însă, și poci să dau dovadă,
Că pe vremea aceea toporul n-avea coadă.
Astfel se încep toate: vremea desăvârșăște
Orice inventă omul, și orice duhul naște.
Așa țăranul nostru, numai cu fieru-n mînă,
Începu să slujească pădurea cea bătrînă.
Tufani, palteni, ghindarii se îngroziră foarte:

“Tristă veste, prieteni, să ne gătim de moarte, –
începură să zică – toporul e aproape!

în fundul unei sobe țăranu o să ne-ngroape!”

- “E vreunul d-ai noștri cu ei să le ajute?”

Zise un stejar mare ce avea ani trei sute

Și care era singur ceva mai la o parte.

- “Nu.” – “Așa fiți în pace: astă dată-avem parte;

Toporul și țăranul alt n-o să izbutească,

Decît să ostenească.”

Stejaru-avu dreptate:

După multă silință, cercări îndelungate,

Dînd în dreapta și-n stînga, cu puțină sporire,

Țăranul se întoarse fără de izbutire.

Dar cînd avu toporul o coadă de lemn tare,

Puteți judeca singuri ce tristă întîmplare.

Istoria aceasta, d-o fi adevărată,

Îmi pare că arată,

Că în fieșce țară

Cele mai multe rele nu vin de-pe afară,

Nu le aduc streinii; ci ni le face toate

Un pămîntean d-ai noștri, o rudă sau un frate.

(Gr. Alexandrescu, *Toporul și pădurea*, în Id., *Opere*, I, Text stabilit, note, comentarii și variante de I. Fischer, studiu introductiv de S. Iosifescu, București, ESPLA, 1957, pp. 195-196)